Veiligheidsregio
Gelderland-Zuid

Regionaal Beleidsplan

2024
2027

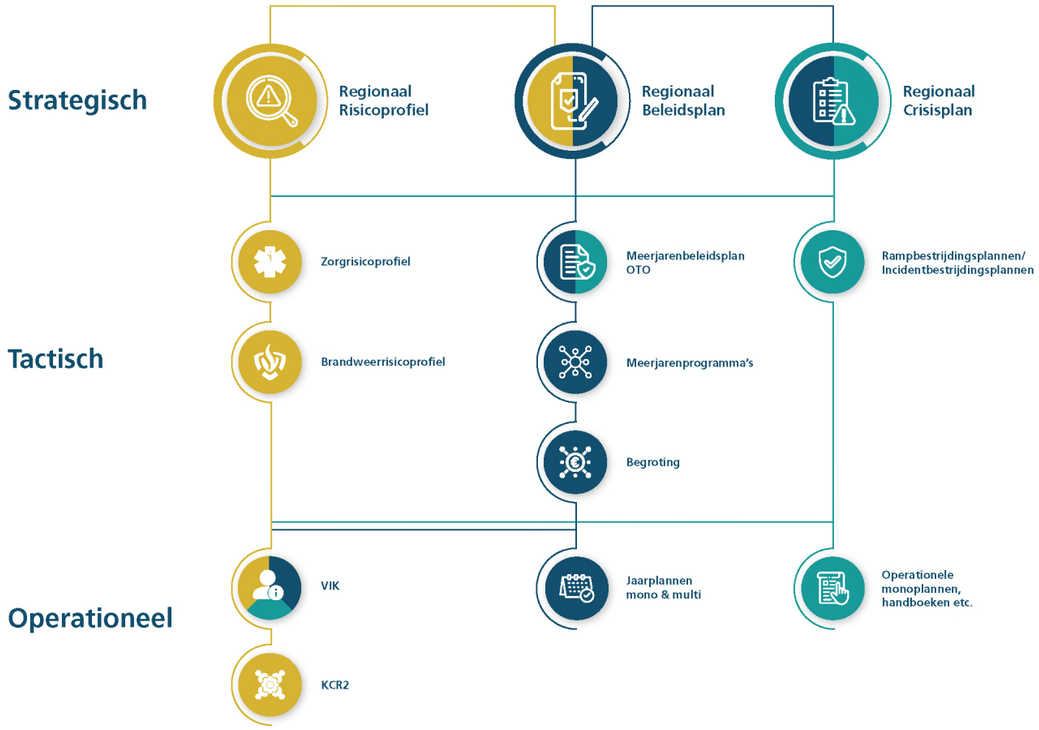
Voorwoord

Het voorwoord volgt in de definitieve versie van dit document.

Colofon

Auteurs	Projectgroep Regionaal Beleidsplan
Datum	19 juni 2023
Status	Concept
Aantal bijlagen	3
Vastgesteld door	Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Gelderland-Zuid, 29/06/2023

Samenhang Beleidsdocumenten

Inhoud

Voorwoord 3

Samenhang Beleidsdocumenten 4

Inhoud Regionaal Beleidsplan 2024-2027 5

1. Inleiding 7

1.1 Algemeen 8
1.2 Onze organisatie 8
1.3 Ons wettelijk kader 14
1.4 Terugblik op vorige beleidsperiode 15

2. Ontwikkelingen 17

2.1 De risico's 17
2.2 Wettelijke ontwikkelingen 21
2.3 Belangrijke publicaties 24
2.4 Maatschappelijke trends en ontwikkelingen 25

3. Beleid voor 2024-2027 31

3.1 Continuering basistaken 33
3.2 Speerpunten 2024-2027 35
Speerpunt 1: Een sterk netwerk 35
Speerpunt 2: Een wendbare en weerbare organisatie 41
Speerpunt 3: Informatiemanagement 44

4. Uitvoeringsprogramma beleidsplan 2024-2027 53

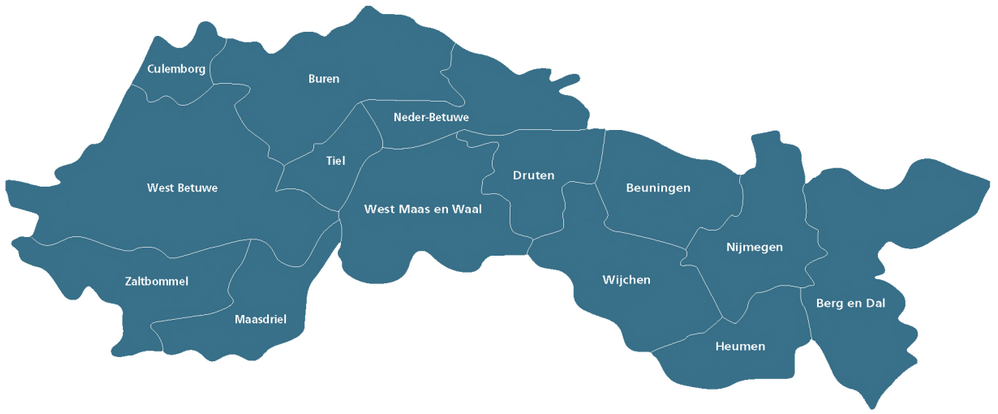
Bijlagen 56

1. Lijst met afkortingen 56
2. Wettelijke bepalingen voor het Regionaal beleidsplan 57
3. Beschrijving niet wettelijke adviesfunctie 59

1 Inleiding

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) is een samenwerkingsverband tussen veertien gemeenten op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen. De VRGZ is een organisatie voor ambulancezorg, brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening en de voorbereiding op en coördinatie van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Dit doet de VRGZ samen met veertien gemeenten, de politie en andere lokale, regionale en landelijke partijen. De VRGZ is één van de 25 veiligheidsregio's in Nederland.

1.1 Algemeen

Het Regionaal Beleidsplan 2024-2027

De Wet veiligheidsregio's schrijft voor dat het bestuur van de veiligheidsregio eenmaal in de vier jaar een Regionaal Beleidsplan vaststelt. Dit Regionaal Beleidsplan gaat over de periode 2024-2027 en over de vraag 'Waar krijgen wij als VRGZ, gemeenten en crisispartners de komende jaren mee te maken, hoe bereiden wij ons hier, vanuit onze taken, op voor en welke (bestuurlijke) keuzes maken we?'

Het Regionaal Beleidsplan is een strategisch kader. De concrete vertaling naar de uitvoeringspraktijk vanuit dit meerjarenbeleidsplan vindt plaats in sectorjaarplannen en programmabegrotingen.

Hoe hebben we het aangepakt?

Het plan is tot stand gekomen op basis van ontwikkelingen, risico's en beleidsthema's die de komende jaren belangrijk kunnen zijn voor onze 14 gemeenten en belangrijkste partners op het gebied van risico- en crisisbeheersing. Ook zijn landelijke onderzoeken en documenten bekeken, net als beleidsplannen van andere veiligheidsregio's. Dit plan is opgesteld in samenhang met het Regionaal Risicoprofiel 2024, het Regionaal Crisisplan 2024 en het Multidisciplinair Beleidsplan Opleiden, Trainen en Oefenen 2024-2027.

Na de zomer van 2023 is het conceptplan ter bespreking aangeboden aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten. Hun visie is verwerkt in de definitieve versie van het plan dat het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid op 21 december 2023 heeft vastgesteld.

1.2 Onze organisatie

De Veiligheidsregio is verantwoordelijk voor crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening (GHOR), brandweerzorg en ambulancezorg. Dit doen wij vanuit 1 multipost, 36 brandweerposten en 12 ambulanceposten. Bij elkaar werken er zo'n 1300 medewerkers, waarvan 800 als vrijwilliger bij de brandweer.

Aan het hoofd van de organisatie staat het Algemeen Bestuur dat gevormd wordt door de veertien burgemeesters van de deelnemende gemeenten. De voorzitter van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid is de burgemeester van de gemeente Nijmegen. Vanuit de leden van het Algemeen Bestuur is een Dagelijks Bestuur samengesteld. Verschillende leden van het Algemeen Bestuur, waaronder de leden van het Dagelijks Bestuur, dragen de verantwoordelijkheid over een bepaald onderwerp (portefeuille).

De dagelijkse leiding van de organisatie is in handen van de directie die bestaat uit een directeur Brandweer en Ambulancezorg en een directeur Crisisbeheersing en Bedrijfsvoering. De Directeur Publieke Gezondheid (DPG) geeft leiding aan de GHOR en is belast met de leiding van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises.

De organisatiestructuur ziet er als volgt uit:

Organisatiestructuur:

*(met betrekking tot GHOR-taken)

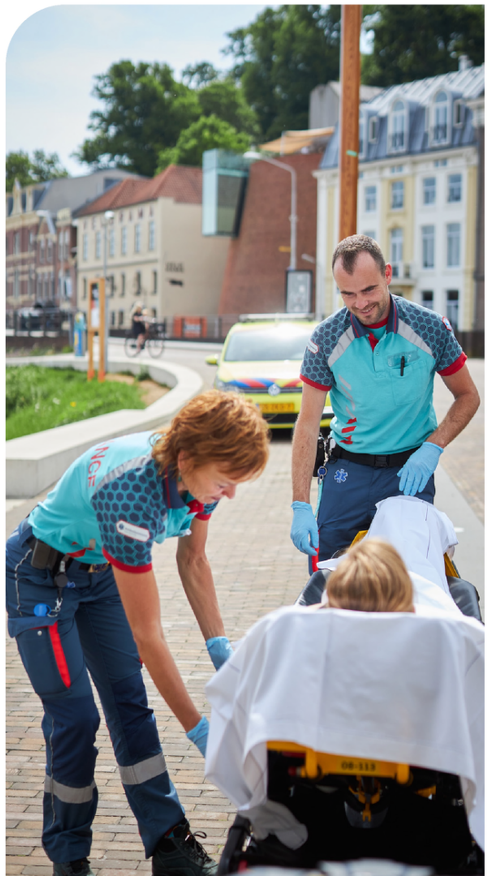
Brandweerzorg

Een belangrijke taak van de Veiligheidsregio is brandweerzorg: het voorkomen, beperken, voorbereiden op en bestrijden van branden en andere onveilige situaties. Brandweer Gelderland-Zuid doet dit voor de hele regio en soms ook daarbuiten met ruim 200 beroepsmedewerkers en ongeveer 800 vrijwilligers vanuit 36 brandweerposten. Ook adviseert zij gemeenten, omgevingsdienst en provincie over brandveiligheid op het gebied van bouwregelgeving, over brandveilig gebruik van overige plaatsen (zoals tenten bij evenementen, tribunes, jachthavens en campings), over externe veiligheid en het Besluit Omgevingsrecht, over milieuvergunningen/-meldingen en over evenementenveiligheid. Daarnaast controleert zij op de naleving van evenementenvergunningen en houdt toezicht en handhaaft op (brandveilig) gebruik van gebouwen. De brandweer maakt aanvalsplannen en bereikbaarheidskaarten voor de repressieve brandweermedewerkers zodat ze veilig en efficiënt kunnen werken bij branden en andere incidenten. Verder geeft de brandweer ook voorlichting op het gebied van brandveiligheid. Brandweer Gelderland-Zuid is erop gericht om in geval van een noodsituatie, zo snel en veilig mogelijk naar de betreffende plek te gaan, waar nodig levens te redden en de gevolgen van het incident zoveel mogelijk te beperken. Dit doet de brandweer met modern materieel en vakbekwame brandweermedewerkers.

Ambulancezorg

Ambulancezorg Gelderland-Zuid (AZGZ) is onderdeel van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. AZGZ bestaat uit een ambulancedienst en een Meldkamer Ambulancezorg (MKA). De kosten van de ambulancevoorziening worden volledig gedragen door de zorgverzekeraars. AZGZ is een professionele aanbieder van ambulancezorg en werkt nauw samen met andere partners in de ketens van de spoedeisende zorg. Binnen de ambulancezorg staat centraal dat het ambulanceteam in acute, levensbedreigende situaties zo spoedig mogelijk ter plaatse zorg kan verlenen. Hiervoor zijn landelijke normen opgesteld.

Crisisbeheersing

Bij incidenten die door de brandweer en ambulancezorg zelf bestreden of opgelost kunnen worden, is opschaling van de hulpdiensten niet nodig en regelen ze de inzet binnen de eigen discipline. Als het gaat om een woningbrand of het vervoeren van een patiënt zijn zij zelf aan zet.

Is er sprake van een groot, impactvol incident, een dreigende of langdurige crisis, dan wordt er opgeschaald en wordt de regionale crisisorganisatie actief. Deze coördineert de inzet van brandweer, GHOR, politie, gemeenten, crisiscommunicatie en (crisis)partners. De sector Crisisbeheersing zorgt ervoor dat die regionale crisisorganisatie opgeleid en geoefend blijft én dat er bijvoorbeeld rampbestrijdingsplannen opgesteld worden. Ook heeft en maakt de sector Crisisbeheersing samenwerkingsafspraken met andere partijen zoals Defensie, het Waterschap en de netbeheerder, over risicobeheersing, informatie-uitwisseling en de inzet tijdens rampen en crises.

Gemeentelijke samenwerking

Gemeenten hebben als onderdeel van het openbaar bestuur een algemene zorgplicht voor hun inwoners en vervullen daarmee een belangrijke rol in de crisisbeheersing. Naast de verschillende hulpverleningsdiensten zijn onze 14 gemeenten vanaf het eerste moment in een crisis uitvoerend betrokken. Gemeentelijke crisisbeheersing omvat alle werkzaamheden van een gemeente tijdens een gebeurtenis, ramp of crisis. Het deel van deze werkzaamheden dat is georganiseerd binnen de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing vindt plaats onder de noemer bevolkingszorg en crisiscommunicatie, zoals omschreven in het Besluit veiligheidsregio's.

In samenwerking met de coördinerend gemeentesecretaris en de gemeentesecretarissen van onze gemeenten, draagt de Veiligheidsregio er zorg voor dat gemeentelijke medewerkers opgeleid en geoefend zijn voor hun rol in de crisisbeheersing en dat plannen en procedures actueel zijn.

Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie In de Regio (GHOR)

De GHOR is organisatorisch en wettelijk een onderdeel van de Veiligheidsregio. De Directeur Publieke Gezondheid (DPG), ook directeur van de GGD Gelderland-Zuid, stuurt de GHOR inhoudelijk aan. De DPG heeft een coördinerende, bewakende en adviserende taak in het geneeskundig netwerk dat de domeinen veiligheid, openbaar bestuur en publieke gezondheid verbindt. De GHOR is belast met de coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening in het kader van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing. Doel van de GHOR is dat de betrokken organisaties gereed zijn om naadloos op te schalen van de dagelijkse naar grootschalige geneeskundige hulpverlening. Het leveren van zorg blijft echter een verantwoordelijkheid van de zorginstellingen zelf.

Al deze taken kan de Veiligheidsregio goed uitvoeren door in veel netwerken samen te werken om zo:

- risico's te verminderen;
- incidenten te voorkomen;
- voorbereid te zijn op een ramp of crisis;
- snel actie te kunnen ondernemen als een incident, ramp of crisis zich voordoet.

Met buurregio's vindt afstemming plaats over bovenregionale risico's en bovenregionale samenwerking bij (grote) incidenten, rampen en crises. Buurregio's zijn: Gelderland-Midden, Brabant-Noord, Midden- en West-Brabant, Limburg-Noord, Zuid-Holland Zuid, Utrecht en Kreis Kleve. Met de veiligheidsregio's binnen het verzorgingsgebied van de Meldkamer Oost Nederland (naast Gelderland-Zuid, de veiligheidsregio's Gelderland-Midden, Noord- en Oost-Gelderland, Twente en IJsselland), wordt op diverse onderwerpen kennis uitgewisseld en samengewerkt.

Ook wordt er samengewerkt met netwerken van organisaties binnen de eigen regio zoals, Politie Oost-Nederland, waterschap, omgevingsdiensten, ziekenhuizen, huisartsen, Omroep Gelderland, netbeheerder en drinkwaterleverancier. Maar ook landelijke organisaties als

het Nederlandse Rode Kruis, telecombedrijven, ProRail, Rijkswaterstaat, Defensie, het LOCC en het Nationaal Crisiscentrum van de Rijksoverheid.

1.3 Ons wettelijk kader

De Wet veiligheidsregio's (Wvr) is de basis voor de verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden van de Veiligheidsregio. Artikel 10 van de Wvr beschrijft de taken en bevoegdheden die aan het bestuur van de Veiligheidsregio zijn overgedragen. Dit zijn o.a. het instellen van een brandweer, GHOR en een meldkamer en het organiseren van de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en het informatiemanagement. Maar ook het inventariseren van risico's van branden, rampen en crises en het adviseren aan bijvoorbeeld burgemeesters over risico's en over het voorkomen, beperken en bestrijden van branden, rampen en crises.

Ook zijn de Wet publieke gezondheid, de wet ambulancezorgvoorzieningen en de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Gelderland-Zuid van belang voor de uitwerking en uitvoering van de taken.

1.4 Terugblik op vorige beleidsperiode

De coronacrisis heeft een belangrijke stempel gedrukt op de vorige beleidsperiode 2020-2023. De bestrijding van de crisis vroeg voor lange tijd veel inzet van de veiligheidsregio. Niet alleen om de crisis te bestrijden en de landelijke maatregelen te handhaven, maar ook om de continuïteit van de eigen dienstverlening te kunnen waarborgen. Met name hulpverlening vanuit de brandweer, ambulance en meldkamer en de randvoorwaardelijke processen moesten te allen tijde kunnen worden uitgevoerd. Daarnaast hadden de maatregelen ook effect op de uitvoering van het andere werk. Veel oefeningen en trainingen konden bijvoorbeeld niet doorgaan. Bovendien zijn ook onze medewerkers zelf ziek geweest door het virus.

Ondanks deze omstandigheden is het gelukt om naast onze basistaken de geplande activiteiten uit het vorige beleidsplan voor een groot deel te starten en af te ronden. Hiermee is invulling gegeven aan de vijf speerpunten die daarin beschreven waren: samenwerking en afstemming, risicogericht werken, weerbare samenleving, een toekomstbestendige organisatie en nieuwe risico's met een extra focus. Zo zijn we gestart met een Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) voor een actueel veiligheidsbeeld van de regio. De inrichting van een flexibele crisisorganisatie is verkend om beter uitgerust te zijn voor de nieuwe en langdurige crises. We hebben ons voorbereid op de komst van de Omgevingswet door training en bijscholing. En op samenwerking en afstemming heeft de inzet bij de corona- en de vluchtelingencrisis juist een extra impuls gegeven, vooral met onze gemeenten en zorgpartners. Een goede fundering om de komende periode op verder te bouwen.

Ontwikkelingen 2

Om ons voor te bereiden op toekomstige rampen en crisis is het belangrijk om vooruit te kijken naar toekomstige veiligheidsrisico's en ontwikkelingen. Hiervoor baseren wij ons op het Regionaal Risicoprofiel. Daarnaast is er informatie verzameld bij onze veertien gemeenten in Gelderland-Zuid en crisispartners. Ook is gebruikt gemaakt van landelijke en regionale documenten en beleidsplannen van andere veiligheidsregio's.

2.1 De risico's

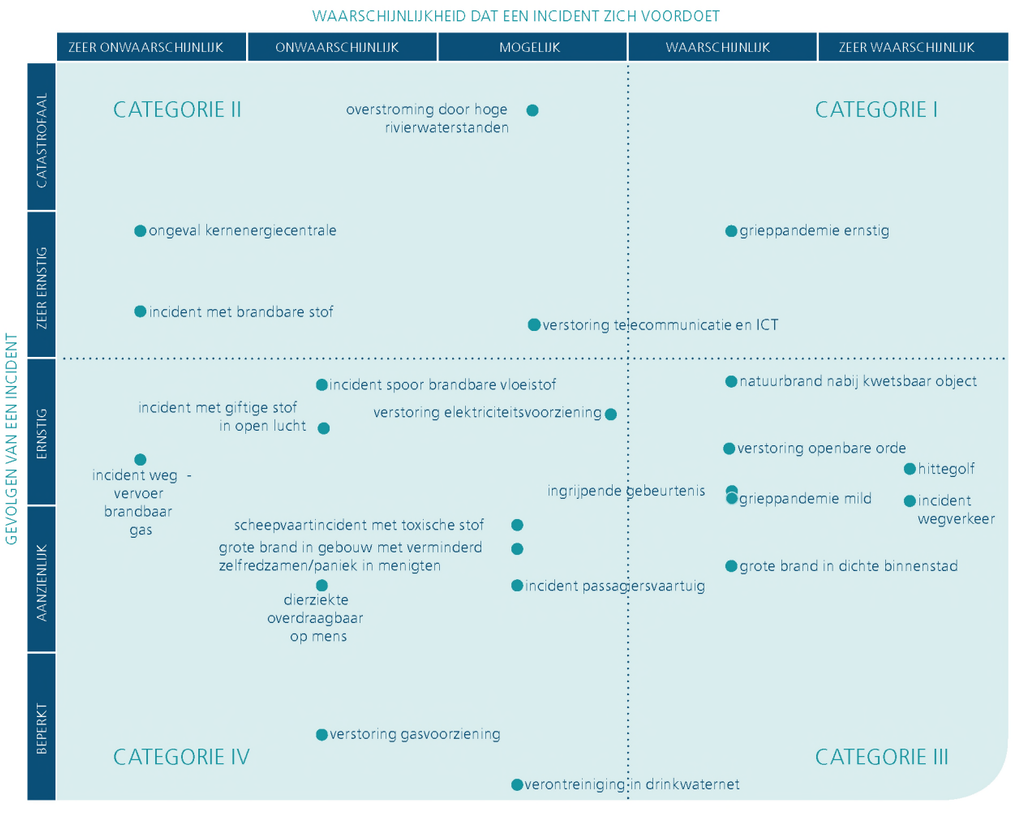
Het Regionaal Risicoprofiel (RRP) laat zien hoe groot de kans is dat een bepaald risico in de veiligheidsregio zich voordoet en wat de gevolgen dan zijn.

Met betrekking tot het Regionaal Risicoprofiel 2024 zien we ten opzichte van het profiel van 2020 enkele verschuivingen.

- *Verstoring telecommunicatie en ICT:* telecommunicatie en ICT nemen een steeds grotere plaats in het dagelijks leven in. Ook de Veiligheidsregio is in toenemende mate afhankelijk van telecommunicatie en ICT. Doordat de omvang van risico's toeneemt, is de verwachting dat met name de mobiele telecommunicatievoorzieningen vaker uit zullen vallen door overbelasting of instabiliteit van netwerken. Ondanks de inspanningen om de cyberweerbaarheid te verhogen, blijkt uit het jaarlijkse Cybersecuritybeeld Nederland dat er sprake is van scheefgroei met de toenemende dreiging. Die scheefgroei vergroot het risico op ontwrichting van onze samenleving. Het is niet zozeer de vraag óf de overheid, bedrijven, instellingen of organisaties worden aange-

vallen, maar wanneer. Door de breedte van het thema en de dreigingscategorieën is het moeilijk om generaliserende conclusies te trekken over de omvang en aard van de impact van de onderliggende fenomenen in relatie tot specifieke veiligheidsbelangen of criteria. In de regio kan er een rol zijn voor de VRGZ als er gevolgen in het fysieke domein plaatsvinden. Om die rol goed te kunnen vervullen, dienen de partners en de specifieke risico's op dit terrein in zicht te zijn. Daar wordt momenteel samen met de regio's in Gelderland en Overijssel (Oost-5) maar ook op landelijke schaal aandacht aan gegeven. Verstoring telecommunicatie en ICT is een beleidsthema waar wij ons de afgelopen jaren al beleidsmatig op hebben voorbereid. Ook tijdens incidenten en grootschalige oefeningen zijn lessen geleerd en geborgd in regionale planvorming. Voor deze beleidsperiode zijn er daarom geen nieuwe beleidsuitgangspunten voor deze twee risico's opgenomen.

- *Verstoring elektriciteitsvoorziening:* de snel toenemende vraag naar elektriciteit en de snelle opkomst van duurzame energieopwekking met wind- en zonneparken zorgen voor drukte op het elektriciteitsnet. Zelfs zo druk dat het elektriciteitsnet in veel gebieden vol zit. Door de grotere druk op het elektriciteitsnetwerk en de verdergaande digitalisering van onze samenleving, wordt de impact van een verstoring steeds groter. Ook met betrekking tot verstoringen in de elektriciteitsvoorziening zijn al veel activiteiten ontplooid, waaronder als thema voor een grote oefening samen met de veiligheidsregio's in Oost-Nederland, Liander en de Rijksoverheid. We blijven hier aandacht voor houden, ook in het kader van de veilige energietransitie.
- *Verstoring openbare orde:* door toenemende polarisatie, verharding van gedrag in de maatschappij en een dalend vertrouwen in de overheid zien we steeds vaker incidenten waarbij sprake is van toenemende maatschappelijke onrust en waarbij de openbare orde wordt verstoord. Met betrekking tot verstoring openbare orde willen we de komende beleidsperiode samen met politie en gemeenten het snijvlak verkennen tussen crisisbeheersing en handhaven openbare orde als het gaat om informatiemanagement en het nemen van beheersmaatregelen (wel of niet optreden).
- *Natuurbrand nabij kwetsbaar object*: de afgelopen jaren groeide, mede door de droge en hete jaren 2018, 2019 en 2020, het urgentiebesef bij alle actoren van de noodzaak tot het beheersen van het natuurbrandrisico. Gelet op de klimaatverwachtingen uit de publicaties van het IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change) en het KNMI zullen de komende decennia het aantal zomerse en tropische dagen met drogende oostenwinden sterk toenemen, afgewisseld door perioden met zware regenval. Door deze extremen is het reëel te veronderstellen dat het aantal grote natuurbranden eveneens zal toenemen. Voor de regio Gelderland-Zuid is dit onder andere relevant vanwege enkele bosrijke gebieden, met daarin gelegen kwetsbare objecten zoals zorginstellingen. Vanwege de hogere brandgevoeligheid en de impact van een natuurbrand bij een kwetsbaar object (schade en ontwrichting) is het belangrijk dat wij ons in Gelderland-Zuid beter voorbereiden op natuurbranden en daarbij over de regiogrenzen heen kijken. Om

deze reden en met de gevoelde urgentie sluiten wij aan bij landelijke en provinciale initiatieven op het gebied van gebiedsgerichte aanpak van natuurbrandbeheersing. Regionaal zijn we voorbereid door aanvalsplannen digitaal beschikbaar te maken en door te oefenen in natuurbrandbestrijding.

Onze samenleving en maatschappelijke risico's ontwikkelen zich continu. Het is zaak om daar constant op in te spelen en goed voorbereid te blijven op toekomstige risico's. In 2025 willen we daarom het Regionaal Risicoprofiel 2024 herzien op basis van de nieuwe methodiek zoals deze nu door het landelijk Programma Risicogerichtheid ontwikkeld gaat worden, in opdracht van de Raad Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio (RCDV). Daarop zullen we ook het Regionaal Beleidsplan evalueren en zo nodig actualiseren.

De netwerkanalyse

Als aanvulling op het Regionaal Risicoprofiel is er in 2023 een netwerkanalyse uitgevoerd.

De voordelen van de netwerkanalyse zijn:

- We gebruiken hierbij de categorieën risico's uit de landelijke Rijks brede Risicoanalyse (RbRA) 2022 en de aanvullend genoemde risico's in het Regionaal Risicoprofiel 2020. We onderzoeken dus ook meer en nieuwe risico's dan in ons risicoprofiel. We willen zo breed mogelijk naar ons netwerk kijken om ook na te kunnen gaan met wie we (gaan) samenwerken als zich andere risico's voordoen dan die we voor de regio als belangrijkste risico's zien.
- We analyseren het netwerk per type risico als er sprake is van de aanpak van het risico.
- We brengen de belangrijkste partners per specifiek risico/ crisis in beeld.

De analyse maakt voor de verschillende soorten crises duidelijk: wie is verantwoordelijk, wie is essentieel voor het bestrijden van de betreffende crisis, hoe pakken we de crisis aan en wie kan ondersteunen of kennis leveren.

De netwerkanalyse helpt ons in de voorbereiding op crises en in het zicht krijgen op verbeterpunten en knelpunten van ons netwerk. De netwerkanalyse levert daarmee informatie voor het Regionaal Crisisplan, Regionaal Beleidsplan en het beleidsplan Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen (MOTO). Netwerken veranderen voortdurend en ook de netwerkanalyse is daarom dus nooit af.
De netwerkanalyse heeft in beeld gebracht met welke partners we de contacten nog kunnen of moeten versterken en of we op bepaalde risico- en crisistypen nog crisispartners of kennispartners missen.

De nieuwe ontwikkelingen en ideeën over het omgaan met deze risico's houden wij voortdurend bij. Deze worden verwerkt in onder andere incidentbestrijdingsplannen, advisering over risico's en crisisbeheersing, opleidingen en oefeningen.

2.2 Wettelijke ontwikkelingen

Evaluatie Wet veiligheidsregio's

Het samenhangend stelsel van crisisbeheersing en brandweerzorg is vastgelegd in de Wet veiligheidsregio's (Wvr). Het kabinet heeft in 2019 de Commissie Muller gevraagd de doeltreffendheid en de effecten van Wvr en onderliggende regelgeving in de praktijk te onderzoeken en te bekijken of de huidige wet nog bruikbaar is, gezien actuele en toekomstige dreigingen, maatschappelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen in de crisisbeheersing in het algemeen. De (hoofd)conclusie van de Commissie Muller is dat de crisisbeheersing en brandweerzorg in Nederland de afgelopen tien jaar sterk geprofessionaliseerd zijn. Het stelsel functioneert bij lokale en regionale risico's en crises goed. Tegelijkertijd geeft de commissie aan dat Nederland onvoldoende is voorbereid op de rampen en crises van de toekomst.

Crises zijn steeds vaker ingewikkeld, regiogrensoverschrijdend en niet altijd plaatsgebonden. Dat geldt niet alleen voor grootschalige crises. Ook constateert de commissie dat er een verbeterslag nodig is bij interregionale, nationale en internationale risico's en crises. Waarbij de samenwerking tussen regio's, crisispartners en de Rijkscrisisstructuur van belang is. Het kabinet heeft in haar standpunt op de wetsevaluatie aangekondigd om met behoud van het goede, zo spoedig mogelijk, te komen tot een toekomstbestendig, samenhangend stelsel voor de crisisbeheersing en brandweerzorg.

Dit betekent dat de rol van de Veiligheidsregio verandert. Nieuwe, moderne crises vragen een ander optreden van de overheid en van de veiligheidsregio's. Op basis van de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's is een contourennota opgesteld die de basis zal zijn voor nieuwe en/of aangepaste wetgeving op het gebied van crisisbeheersing, rampenbestrijding en brandweerzorg. Uit de contourennota blijkt dat de crisisbeheersing een gemeenschappelijke opgave vraagt van de veiligheidsregio's en haar netwerkpartners. Voor de brandweerzorg moet er o.a. een landelijk risicoprofiel en dekkingsplan komen en een actueel overzicht in de parate slagkracht.

Vanuit de veiligheidsregio's is een gezamenlijke reactie op de contourennota geformuleerd. Op dit moment (2023) is nog niet duidelijk wat daaruit wordt overgenomen in de gewijzigde wet.

Voor een aantal onderwerpen die in de contourennota staan, ontvangen de veiligheidsregio's vanaf 2023 via de Bijzondere Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR) extra structurele gelden oplopend van € 46 miljoen in 2023 tot € 83 miljoen vanaf 2026. Dit is voor de versterking van crisisbeheersing, de informatiepositie en het inrichten van het Knooppunt Coördinatie Regio's-Rijk (KCR2).

Wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen

Per 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gewijzigd, met als doelstelling het versterken van de democratische legitimatie. Met de wijziging zijn enkele nieuwe instrumenten in de Wgr geïntroduceerd om de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraden te versterken. Sommige bepalingen van de wet (o.a. zienswijze termijnen) hebben directe werking, en zijn dus al van toepassing zonder dat de tekst van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (GR VRGZ) is aangepast. Voor andere wijzigingen (bijvoorbeeld evaluatie of uittreding) moeten de teksten in de gemeenschappelijke regeling worden aangepast.

Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

Met ingang van 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Het is één wet die alle bestaande wetgeving over de leefomgeving bundelt en zo verschillende thema's bij elkaar brengt. Hierin krijgt de veiligheidsregio een adviesrol. Dit is wettelijk geborgd in artikel 14 van de Wet veiligheidsregio's (zie Bijlage 3). Daarnaast beïnvloedt de nieuwe wetgeving de huidige uitvoeringspraktijk. Zo komen er bijvoorbeeld minder vergunningen en zal er meer toezicht zijn. Daarnaast zal een omslag moeten worden gemaakt van regelgericht werken naar risicogericht werken; de risico's die ertoe doen, zijn het uitgangspunt op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling, planontwikkeling, gebouwen en gebruik. Dit vraagt om het denken in mogelijkheden in plaats van beperkingen.

De volledige invoering van de Omgevingswet gaat duren tot 2029. De Omgevingswet vraagt andere taken en rollen, vaardigheden en deskundigheid van de brandweer. Ook kan het inkorten van de adviestermijnen van invloed zijn op de benodigde capaciteit.

Naar verwachting gaat ook de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) per 1 januari 2024 stapsgewijs in. De Wkb en de Omgevingswet zijn onlosmakelijk aan elkaar verbonden. Het doel van de Wkb is het verhogen van de bouwkwaliteit waardoor er minder bouwfouten ontstaan. De Wet introduceert een gewijzigd vergunningstelsel waarbij een onafhankelijk kwaliteitscontroleur gaat toezien op de kwaliteit van een bouwwerk. De veranderingen uit de Wkb gelden (naar verwachting) tot en met 2025 alleen voor eenvoudige bouwwerken. Dit zijn bijvoorbeeld eengezinswoningen en kleinere bedrijfspanden. Overige bouwwerken volgen mogelijk op een later moment; in ieder geval niet voor 2028. Met de invoering van deze wet en de onvoorspelbaarheid hiervan wat dit in de praktijk gaat betekenen, kan dat mogelijk effect hebben op de wijze waarop de brandweer invulling moet gaan geven op de advies-, toezichts- en handhavingstaken. Ook kan dit effecten hebben op de manier waarop de brandweer op kan treden bij incidenten.

Modernisering (staats)nood- en crisisrecht

Recente gebeurtenissen, zoals de coronacrisis en de gevolgen van de oorlog in Oekraïne, laten zien hoe belangrijk het is dat de overheid in tijden van nood kan terugvallen op het (staats)nood- en crisisrecht. Het staatsnoodrecht is echter op veel punten verouderd. Het kabinet heeft aangegeven het stelsel van (staats)nood- en crisisrecht de komende jaren te gaan moderniseren om goed te kunnen reageren op huidige en toekomstige dreigingen.

Wet publieke gezondheid

In 2023 is het eerste gedeelte van de wijziging van de Wet publieke gezondheid ingegaan. Hierin zijn de wettelijke voorwaarden vastgelegd voor de bestrijding van infectieziekten die mogelijk een pandemie kunnen worden. De wet bevat regels voor een plotselinge en ernstige noodsituatie. Het gaat dan om zo'n grote en ernstige uitbraak van een infectieziekte dat het maatschappelijk leven erdoor wordt verstoord én vrijheidsbeperkende maatregelen noodzakelijk kunnen zijn.
De invoering van het tweede gedeelte van de wijziging van de wet wordt op dit moment voorbereid. Dit wetsvoorstel regelt twee dingen. Allereerst wordt een directe sturingsbevoegdheid van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport op de Directeur Publieke Gezondheid (DPG) van de gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD) bij een epidemie wettelijk vastgelegd. Ook wordt geregeld hoe het college van burgemeester en wethouders de GGD de taken in het kader van de algemene infectieziektebestrijding laat uitvoeren.

Integraal zorgakkoord

In het najaar van 2022 is het Integraal Zorgakkoord ondertekend door partijen uit de zorg, ondersteuning en welzijn. Samen werken deze partijen toe naar passende zorg en ondersteuning (samen met de patiënt) op de juiste plek. Kernpunt is dat de zorg in totaliteit voor grote uitdagingen staat die niet op te lossen zijn door het blijven toevoegen van mensen en middelen. In de mogelijke oplossingsrichtingen wordt gekeken naar andere vormen van samenwerking en coördinatie van zorg. Hierbij wordt een belangrijke rol toegedicht aan de regionale samenwerkingsverbanden. De uitwerking van het integraal zorgakkoord kan voor onze regio operationele effecten hebben voor de ambulancezorg.

2.3 Belangrijke publicaties

Toekomstverkenning brandweer en toekomstverkenning crisisbeheersing

De wereld verandert razendsnel. Technologische en maatschappelijke ontwikkelingen volgen elkaar in hoog tempo op. Hoe ziet de Nederlandse samenleving er in 2030 uit? Wat betekent dit voor de rol en de taken van de brandweer en voor crisisbeheersing? Dat onderzocht het NIPV (Nederlands Instituut Publieke Veiligheid) in 2022 in opdracht van de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio.

Beide toekomstverkenningen geven een goed overzicht van de technologische en maatschappelijke ontwikkelingen die de komende jaren van belang zijn voor alle onderdelen van de Veiligheidsregio.
Deze zijn opgenomen bij het onderdeel maatschappelijke trends en ontwikkelingen.

Strategische agenda Veiligheidsberaad

Het Veiligheidsberaad (dat bestaat uit de voorzitters van de 25 veiligheidsregio's) heeft de gezamenlijke prioriteiten van de veiligheidsregio's vastgelegd in de strategische agenda Veiligheidsberaad van september 2021. Deze strategische agenda is dynamisch van aard, vormt de leidraad voor de vergaderingen en bestaat uit vijf thema's:

1. Opvolging evaluatie Wet veiligheidsregio's
2. Kansen en bedreigingen van de informatie- en datagestuurde maatschappij
3. Reflectie Veiligheidsberaad op de coronacrisis
4. Vrijwilligheid in multidisciplinair perspectief
5. Toekomstbestendig brandweerstelsel

2.4 Maatschappelijke trends en ontwikkelingen

Voor de maatschappelijke trends en ontwikkelingen is gebruik gemaakt van de toekomstverkenningen crisisbeheersing en brandweerzorg, opgesteld door het NIPV in opdracht van de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio. Deze verkenningen brengen in kaart welke maatschappelijke trends de komende 5 tot 10 jaar het belangrijkst zijn voor de Veiligheidsregio. De trends en ontwikkelingen die crisisbeheersing en brandweerzorg gemeen hebben, zijn hieronder opgenomen.

1. *Data en technologie*

   Ontwikkelingen op het gebied van data en technologie zoals kunstmatige intelligentie bieden veel kansen voor onze samenleving, maar maken tegelijkertijd het risico op ontwrichting groter. Cyberaanvallen en uitval van systemen en infrastructuur laten nu al onze afhankelijkheid van data en technologie zien. Hoe complexer de technologie, des te complexer ook de oplossing bij een incident of crisis wordt. Technologie is nauw verbonden met de productie en verspreiding van allerlei vormen van informatie, waaronder desinformatie. Desin-

formatie kan het vertrouwen in politieke instituties ondermijnen, het publieke debat verstoren en maatschappelijke tegenstellingen aanwakkeren. De mogelijke kansen en uitdagingen voor de Veiligheidsregio zijn:

- Beter kunnen voorspellen en vroegtijdig inspelen op dreigingen
- Meer verstoringen met ontwrichtende kracht en nog niet voorziene risico's
- Informatiehonger en tirannie van de actualiteit
- Crisismanagement wordt steeds afhankelijker van data
- Data-expertise is nog geen vast, integraal onderdeel binnen de crisisbeheersing
- Het belang van voldoende "digitaal vaardige professionals"

2. *Sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen*

De Nederlandse bevolking blijft groeien, vergrijzing, armoede en immigratie nemen toe. De sociale verhoudingen in de samenleving veranderen en de samenleving wordt steeds meer divers. Sociale media spelen een grote rol, onder andere bij de versplintering van de samenleving. Polarisatie lijkt steeds belangrijker te worden en het aantal maatschappelijke protesten is de afgelopen jaren toegenomen. Door o.a. de vele crises van de afgelopen jaren staat de maatschappelijke veerkracht onder druk. Flexibilisering en krapte op de arbeidsmarkt zijn belangrijke trends.
De mogelijke kansen en uitdagingen voor de Veiligheidsregio zijn:

- Vergrijzing en diversiteit
- Personeelstekorten
- Een toename van polarisatie
- Gevolgen van technologische ontwikkelingen en informatiestromen o.a. 24/7 beschikbaarheid en digitale weerbaarheid
- Omgaan met sociale media
- Minder maatschappelijke veerkracht
- Zelf- en vooral samenredzaamheid als belangrijke basis voor maatschappelijke veerkracht

3. *Politiek en geopolitiek*

Een van de grootste trends die we op het gebied van de politiek zien, is de groeiende vertrouwenskloof tussen de overheid en burgers. Daarnaast zien we dat de samenleving steeds meer divers wordt en zich ook in netwerken organiseert. Ook is er steeds meer sprake van een compensatiesamenleving waarbij burgers gecompenseerd willen worden voor bijvoorbeeld de gevolgen van inflatie en stijging energieprijzen. Op het gebied van geopolitiek speelt de oorlog tussen Rusland en Oekraïne een grote rol. Deze oorlog laat verschillende geopolitieke ontwikkelingen zien, zoals de veranderende internationale orde, een sterke verwevenheid en afhankelijkheid van landen en sectoren, en hybride tactieken (bv. zowel militaire als economische maatregelen) bij conflicten.

De mogelijke kansen en uitdagingen voor de Veiligheidsregio zijn:

- Vertrouwenscrisis ondermijnt de effectiviteit van de Veiligheidsregio
- Betrekken van de bevolking bij crisisbeheersing is een kans om vertrouwen op te bouwen
- Luisteren en vragen stellen om de effectiviteit van crisiscommunicatie te verbeteren
- Als Veiligheidsregio je plek vinden in de netwerksamenleving
- Een diffusere grens tussen binnenlandse en buitenlandse veiligheid

4. *Duurzaamheid en klimaat.*

Klimaatverandering en het aanpassen daaraan, extreme weersomstandigheden en (als gevolg daarvan) klimaatmigranten zijn ontwikkelingen waar de Veiligheidsregio mee te maken krijgt. Door verduurzaming en de energietransitie wordt hieraan gewerkt, maar de urgentie valt soms weg doordat het een sluimerende en alomvattende crisis is. Daarnaast zien we dat de verandering die nodig is om klimaatverandering tegen te gaan, zoals plannen over het verminderen van stikstofuitstoot, weerstand opleveren bij (grote) groepen in de samenleving. Voor crisisbeheersing hebben extreme weersomstandigheden grote effecten. Het wordt bijvoorbeeld

zowel natter als droger, waardoor er een toename van wateroverlast zal zijn en de kans op natuurbranden wordt vergroot. De Veiligheidsregio kan de klimaatproblemen niet oplossen, maar heeft wel last van de effecten.

De mogelijke kansen en uitdagingen voor de Veiligheidsregio zijn:

- De groei van fysieke bedreigingen als droogte, overstromingen etc. door de klimaatverandering
- Nieuwe risico's als gevolg van de energietransitie
- De rol die de Veiligheidsregio aan de voorkant kan vervullen in de aanpak van klimaatverandering

3 Beleid 2024-2027

Wat betekenen de ontwikkelingen en risico's voor Gelderland-Zuid? De genoemde ontwikkelingen en risico's zijn voor ons niet nieuw. We monitoren als VRGZ de ontwikkelingen en risico's voortdurend en waar nodig vullen we het risicobeeld aan. We bereiden ons er samen met de gemeenten en crisispartners op voor, bijvoorbeeld door informatie te delen, plannen op te stellen en te oefenen. Daarnaast hebben we de afgelopen jaren met gemeenten en crisispartners, maar ook met andere regio's en de Rijksoverheid al diverse nieuwe crisistypen mogen ervaren.

Wat wel nieuw is, is dat:

- *De impact van risico's en daarmee van crises toeneemt.*
  Voorbeelden hiervan zijn de risico's en crises die voortkomen uit klimaatveranderingen (overstromingen, droogte, hitte, storm/ extreem weer).
- *De waarschijnlijkheid dat sommige risico's en daarmee crises zich voordoen toeneemt.*
  Dat verwachten we vanuit o.a. de klimaatveranderingen die plaatsvinden en onze grote afhankelijkheid van elektriciteit en ICT in combinatie met de kwetsbaarheid daarvan.
- *Crises of een dreiging van crises steeds langduriger worden.*
  We zien dit terug in de afgelopen jaren (Covid-19, maatschappelijk ongenoegen, vluchtelingen) en naar verwachting gaat dit de komende jaren nog toenemen.
- *Crises steeds vaker bovenregionaal worden.*
  Behalve de incidenten die zich lokaal en regionaal voor kunnen blijven doen,

zien we uit de ontwikkelingen dat de verwachting is dat het aantal (dreigende) crises steeds meer een bovenregionale en (inter-) nationale impact hebben. De recente coronapandemie en de gevolgen van de oorlog in Oekraïne zijn hier voorbeelden van.

- *Risico's en crises onvoorspelbaarder worden*.
  We krijgen vaker te maken met crises die we niet of niet voldoende kunnen voorzien door het onvoorspelbare karakter van de crises. Technologische ontwikkelingen, klimaatverandering, conflicten en pandemieën zorgen bijvoorbeeld steeds vaker en sneller voor crises die we in die snelheid en omvang niet hadden voorzien.
- *Bovenregionale langdurige crises hebben impact op de continuïteit van de crisisorganisatie en de reguliere dienstverlening.*
  Crises vragen veel capaciteit van de veiligheidsregio, onze gemeenten en onze partners. Hierdoor komt de reguliere bedrijfscontinuïteit in de knel naarmate de crisis langer voortduurt. Ook neemt de kans dat de grens van de beschikbare lokale en regionale slagkracht bereikt wordt toe.

We zijn vanuit het verleden meer gericht op zogenoemde 'flitsrampen': een plotselinge, heftige gebeurtenis (explosie, brand) met een relatief korte duur van bestrijding. Tegenwoordig is er daarnaast meer aandacht nodig voor rampen en crises met veelal een langere duur en gevolgen die de maatschappij ontwrichten. De bestrijding van de Covid-19-pandemie is hier een voorbeeld van. Maar we denken ook aan digitale storingen en langdurige stroomuitval. Crises met een grote impact op de openbare orde en veiligheid. Juist daarin ligt de rol van de VRGZ om de inzet en bestrijding te coördineren. Dit type crises maakt dat we steeds meer gebruik maken van inhoudelijke kennis en expertise die bij andere partijen ligt, en die wij in de voorbereiding en de bestrijding bij elkaar brengen. Crises die zich niet aan regiogrenzen houden waardoor we bovenregionaal en landelijk steeds meer samenwerken. Het gebruik van data en informatie om de bestrijding te ondersteunen, en waar mogelijk de verwachte ontwikkeling

te voorspellen is, wordt van steeds groter belang. De genoemde ontwikkelingen en risico's zijn van invloed op het werk van alle onderdelen van de Veiligheidsregio. Niet alleen in de warme fase maar ook in de koude fase. De komende periode worden naast het continueren van onze basistaken een sterk netwerk, het ontwikkelen van een wendbare organisatie en het doorontwikkelen van het informatiemanagement inclusief daaraan ondersteunende bedrijfsprocessen, onze belangrijkste speerpunten.

3.1 Continuering van basistaken

Onze belangrijkste taken staan beschreven in de Wet veiligheidsregio's. In de kern gaat het om brandweerzorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening. Hieronder valt ook het voorkomen, beperken en het bestrijden van brand, rampen en crises door het bevoegd gezag (vaak gemeenten) hierover te adviseren en hierop voor te bereiden. Het beschikbaar hebben van een meldkamer en informatievoorziening zijn eveneens wettelijke taken en bevoegdheden die aan de Veiligheidsregio zijn overgedragen. Dit wordt in elke veiligheidsregio vastgelegd in een gemeenschappelijk regeling met de gemeenten. In Gelderland-Zuid is daarin afgesproken dat ook de ambulancezorg onder de taken van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid valt.
Volgens de Wet veiligheidsregio's zijn onze voornaamste taken:

- Het inventariseren van risico's van branden, rampen en crises.
- Het adviseren van bevoegd gezag over risico's branden, rampen en crises.
- Het adviseren van colleges van B&W over

het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, brandgevaar en andere ongevallen.
- Het voorbereiden op het bestrijden van branden en het organiseren van rampenbestrijding en crisisbeheersing.
- Het instellen en in stand houden van een brandweer en GHOR.
- Het voorzien in de meldkamerfunctie.
- Het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel.
- Het inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de veiligheidsregio en tussen deze diensten en andere diensten en organisaties die betrokken zijn bij rampenbestrijding, crisisbeheersing, brandweer, GHOR en meldkamer.

Andere taken en bevoegdheden die direct uit de Wet veiligheidsregio's volgen zijn:

- Het vaststellen van een Regionaal Risicoprofiel, Regionaal Beleidsplan, Regionaal Crisisplan en rampbestrijdingsplannen.
- Het voorkomen, beperken en bestrijden van brand en van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand.
- Het adviseren van andere overheden en organisaties op het gebied van brandpreventie, brandbestrijding en het voorkomen, beperken en bestrijden van ongevallen met gevaarlijke stoffen.
- Het aanwijzen als bedrijfsbrandweerplichtig van een inrichting die in geval van een brand of ongeval bijzonder gevaar kan opleveren voor de openbare veiligheid.
- Het maken van afspraken met instellingen, zorgaanbieders en ambulancezorg en diensten, over de inzet van deze instellingen, zorgaanbieders en diensten bij de uitvoering van hun taak binnen de geneeskundige hulpverlening en op de voorbereiding daarop, evenals het monitoren daarvan.
- Het informeren van burgers, bedrijven en crisispartners over de rampen en de crises die de regio kunnen treffen, de maatregelen die zijn getroffen ter voorkoming en bestrijding of beheersing hiervan en hoe te handelen in voorkomende gevallen.

Voor de sector Ambulancezorg Gelderland-Zuid is de Wet ambulancezorgvoorzieningen van toepassing. De wettelijke taak voor de sector is hierin beschreven: het in stand houden van een meldkamer, en het verlenen of doen verlenen van ambulancezorg. Bij de uitvoering van de taken heeft AZGZ daarnaast te maken met wet- en regelgeving over kwaliteit van de zorg en met landelijke protocollen.

3.2 Speerpunten 2024-2027

De externe en interne ontwikkelingen, de risico's en de veiligheidsthema's die voor onze gemeenten, crisispartners en andere regio's belangrijk zijn, resulteren in een uitvoeringsprogramma 2024-2027 bestaande uit 35 beleidsdoelstellingen. Deze zijn geclusterd in de drie speerpunten:

- Een sterk netwerk
- Een weerbare organisatie
- Informatiemanagement

Deze speerpunten zijn gekozen omdat ze representatief zijn voor toekomstige ontwikkeling van de veiligheidsregio's zoals geschetst in onder andere de contourennota en de extra toekenning van BDUR-gelden.

Speerpunt 1: Een sterk netwerk

Bij de aanpak van incidenten, rampen en crises zijn steeds vaker meerdere partners, veiligheidsregio's en soms de nationale crisisorganisatie betrokken. Uit de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's komt naar voren dat onze werkzaamheden meer vorm moeten worden gegeven vanuit een netwerksamenwerking waarbij alle crisispartners, zoveel mogelijk vanuit eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden, een bijdrage leveren. De verwachting is dat samenwerking in de toekomst steeds belangrijker wordt vanwege de groeiende complexiteit in onze crises. De veiligheidsregio's zijn verantwoordelijk voor het vormen en faciliteren van relevante netwerken. We participeren in netwerken op verschillende bestuurlijke, strategische en tactische niveaus. Zo kunnen we sneller afstemmen en samen iets bereiken. In onze regio beschikken we over een sterk en breed vertakt netwerk.

Bovenregionaal werken we in toenemende mate samen in Oost5-verband. Daarbinnen kunnen we verschillende rollen vervullen; van initiërend en faciliterend tot regisserend of coördinerend. De lijnen tussen de verschillende netwerkpartners zijn in

het algemeen kort. Ook de contacten met onze buurregio's en Duitse partners zijn in de afgelopen jaren versterkt. Gezien het belang van een sterk netwerk is dit voor de komende beleidsperiode een belangrijk speerpunt.

Zo gaan wij onderdeel worden van de vitale infrastructuur, versterken wij de bovenregionale samenwerking, breiden ons netwerk verder uit met nieuwe partners en optimaliseren wij de meldkamersamenwerking Oost-Nederland. De GHOR gaat aan de slag met de ontwikkeling van de verantwoordelijkheidsverdeling van het zorgstelsel en de doorontwikkeling van het zorgrisicoprofiel. Ambulancezorg Gelderland-Zuid focust op het aansluiten op de effecten van uitwerking van het integraal zorgakkoord en de invoering zorgcoördinatie. We gaan daarnaast aan de slag met het toekomstbestendiger maken van bevolkingszorg en crisiscommunicatie.
De brandweer gaat zich richten op een toekomstbestendige brandweerzorg en de gevolgen van de invoering van de omgevingswet.

Ontwikkeling netwerkorganisatie

De afgelopen jaren zijn stappen gezet in de ontwikkeling naar een netwerkorganisatie. De komende jaren krijgt dit een vervolg. Er is onder andere een netwerkanalyse uitgevoerd om beter zicht te krijgen op verbeterpunten en knelpunten van het netwerk. Deze heeft duidelijk gemaakt met welke partners we de contacten nog kunnen/moeten versterken en of we op bepaalde risico- en crisistypen nog crisispartners of kennispartners missen. De komende periode zal het netwerk worden uitgebreid en versterkt met de resultaten uit de netwerkanalyse.

Het versterken van de bovenregionale samenwerking

Het gaat bij bovenregionale samenwerking om de samenwerking met gemeenten, crisispartners, andere regio's, ministeries, kennispartners en met Duitsland. We hebben samen de opgave om (dreigende) crises te bestrijden en risico's te voorkomen en te beperken. Elkaar kennen is hierbij belangrijk, net zoals de verbinding tussen landelijk-regionaal-lokaal. Voor het versterken van bovenregionale samenwerking en afstemming in de algemene keten van rampenbestrijding en crisisbeheersing wordt gewerkt aan aanpassing van de Wet veiligheidsregio's. Ook aanpassing van de Wet publieke gezondheidszorg en de nieuwe Omgevingswet dragen daaraan bij. Ook informatiemanagement valt hieronder: het verzamelen, duiden en delen van informatie zorgt voor vroegtijdige inzichten in risico's, dreigingen en mogelijke oplossingen. De samenwerking in Oost5 is steeds belangrijker voor de aanpak van de opgaves waar we voor staan.

Ontwikkeling verantwoordelijkheidsverdeling zorgstelsel

Als onderdeel van de herziening van de Wvr en op basis van de ervaringen van de coronacrisis moeten de verduidelijking van de GHOR-taken en de verantwoordelijkheidsverdeling in het zorgstelsel nog uitgewerkt worden. In het kader van crisisbeheersing is het belangrijk om de samenwerking binnen het netwerk van het ROAZ (Regionaal Overleg Acute Zorg) te versterken, mede met het oog op het borgen van de zorgcontinuïteit bij langdurige crises.

Voor de komende periode betekent dit (boven)regionaal aansluiten bij deze ontwikkelingen.

Doorontwikkeling zorgrisicoprofiel

Het zorgrisicoprofiel geeft inzicht in waar de geneeskundige keten het meest kwetsbaar is tijdens een ramp en/of crisis. Aan de hand daarvan kunnen we met elkaar prioriteiten stellen bij het ontwikkelen van beleidsplannen en het opleiden, trainen en oefenen van medewerkers voor bepaalde gebeurtenissen. Het zorgt voor een gezamenlijke focus in de geneeskundige keten en dat we voorbereid zijn om de best mogelijke zorg te kunnen verlenen tijdens een ramp en/of crisis. Het zorgrisicoprofiel kan beschouwd worden als een op de geneeskundige zorgketen gerichte aanvulling op het Regionaal Risicoprofiel. De komende periode zal het zorgrisicoprofiel worden doorontwikkeld.

Monitoren Meldkamer Oost Nederland

De ambulancezorg, brandweer, koninklijke marechaussee en politie hebben, begin 2023, één landelijk netwerk van tien samenwerkende meldkamers gekregen. Dit netwerk wordt beheerd door de Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS). Deze ontwikkeling heeft voor onze regio geleid tot één meldkamer in Apeldoorn voor de vijf veiligheidsregio's in Oost-Nederland die maart 2023 operationeel is geworden.

De komende periode zal worden gemonitord of de operationele werking goed aansluit bij de geplande doelen.

Integraal zorgakkoord

In het najaar van 2022 is het Integraal Zorgakkoord ondertekend door partijen uit zorg, ondersteuning en welzijn. Samen werken deze partijen toe naar passende zorg en ondersteuning (samen met de patiënt) op de juiste plek. Kernpunt is dat de zorg in totaliteit voor grote uitdagingen staat die niet op te lossen zijn door het blijven toevoegen van mensen en middelen. In de mogelijke oplossingsrichtingen wordt gekeken naar andere vormen van samenwerking en coördinatie van zorg. Hierbij wordt een belangrijke rol toegedicht aan de regionale samenwerkingsverbanden. De uitwerking van het integraal zorgakkoord kan voor onze regio operationele effecten hebben op de ambulancezorg. Een goede aansluiting op de verdere uitwerking en de nog te maken regionale afspraken is belangrijk voor de komende periode.

Regionale ontwikkelingen bevolkingszorg en crisiscommunicatie

Eind 2021 heeft de coördinerend gemeentesecretaris namens de gemeenten de VRGZ de opdracht gegeven om te komen tot:

- Een nieuw meerjarenprogramma toekomstbestendige bevolkingszorg en crisiscommunicatie.
- Een voorstel tot een nieuwe inrichting van bevolkingszorg en de invoering hiervan.
- Een nieuwe samenwerkingsovereenkomst tussen gemeenten en Veiligheidsregio als het gaat om de regie op bevolkingszorg en crisiscommunicatie.

Medio 2023 zijn hierover beleidsadviezen aangeboden aan het Algemeen Bestuur.
In de komende beleidsperiode zal de prioriteit worden gelegd bij (wordt nader uitgewerkt in het meerjarenprogramma):

1. Het versterken van de regionale samenwerking tussen gemeenten en Veiligheidsregio.
2. Het versterken van de vakbekwaamheid en flexibele inzetbaarheid van gemeentelijke functionarissen met een rol in de lokale of regionale crisisorganisatie.
3. Het inrichten en borgen van nazorg aan eigen personeel.
4. Een betere voorbereiding van de overdracht van werkzaamheden van de crisisorganisatie naar de vaste organisatie van gemeente(n) en betrokken partijen na afloop van de ramp of crisis.

Invoering zorgcoördinatie

De acute zorg staat onder druk en dat vraagt om een andere en meer efficiënte manier van organiseren van de zorg. Voor de ambulancesector is zorgcoördinatie de manier om dit vorm te geven. Zorgcoördinatie is het 24/7 gezamenlijk organiseren en coördineren van de acute zorg op regionale schaal door de verschillende zorgaanbieders, zodat er samenhang ontstaat. Het gaat om alle activiteiten gericht op het regisseren, afstemmen en bewaken

van de organisatie en de uitvoering van de zorgverlening aan de patiënt met een acute zorgvraag. Het gemeenschappelijke doel is dat de patiënt met een acute zorgvraag de juiste zorg door de juiste zorgverlener op het juiste tijdstip op de juiste plek ontvangt. De afgelopen periode zijn er in veel regio's, waaronder de onze, pilots geweest op het gebied van zorgcoördinatie. De komende periode zal bekeken worden op welke wijze de zorgcoördinatie definitief kan worden ingevoerd.

Aanpassing uitvoering adviesfunctie brandweer bij start Omgevingswet

Met de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 vervalt een aantal wettelijke adviestaken van de Veiligheidsregio. Ook worden enkele nieuwe taken toegevoegd; zo wordt artikel 14, tweede lid, onder de Wvr uitgebreid met de adviesfunctie met betrekking tot de omgevingsplannen. Dit betekent een aanpassing van de uitvoering van de adviesfunctie van de brandweer. Een projectgroep is ter voorbereiding de afgelopen jaren bezig geweest met alles wat bij de implementatie van de Omgevingswet komt kijken. Dit gaat onder andere over praktische zaken zoals werkwijzen en systemen, maar ook over hoe we onze partners zoals gemeenten zo goed mogelijk mee kunnen nemen in de veranderingen die hiermee gepaard gaan en hoe we hierin samen kunnen werken.

Actieplan toekomstbestendige brandweerzorg

Bij het toekomstbestendig maken van de brandweer gaat het om de vragen:

- Hoe houden we de kwaliteit van de lokale brandweerposten in regionaal verband hoog in verbinding met veranderde maatschappelijke vraagstukken?
- Hoe verbeteren we de regionale en landelijke slagkracht voor gewone en bijzondere risico's?
- Hoe stemmen we de onderlinge schakels beter af binnen de veiligheidsketen en preventieve en preparatieve werkzaamheden (voorbereidende handelingen) binnen incidentbeheersing.
- Hoe verbeteren en vereenvoudigingen we het brandweeronderwijsstelsel?

De komende beleidsperiode wordt een landelijk actieplan ontwikkeld dat antwoord moet geven op deze vragen.

Speerpunt 2: Een wendbare en weerbare organisatie

Om als organisatie toekomstbestendig te blijven en ons voor te bereiden op nieuwe en ongekende crises en rampen en de gevolgen daarvan, bouwt de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid aan een organisatie die aan de ene kant gebaseerd is op standaard bestrijding van rampen en crises. Aan de andere kant kan ze worden ingezet voor nieuwe en ongekende crises en rampen. Dit vraagt om een wendbare en weerbare organisatie die ongeacht de aard van de crisis of ramp op een professionele en toepasselijke wijze kan reageren. Dit geldt voor alle onderdelen van de Veiligheidsregio inclusief de ondersteunende bedrijfsprocessen. Voor de crisisorganisatie betekent dit bijvoorbeeld het doorontwikkelen van het concept van de wendbare crisisorganisatie. De brandweer gaat aan de slag met gebiedsgerichte opkomsttijden en de kennisopbouw over en het trainen op nieuwe risico's.

Doorontwikkeling concept wendbare crisisorganisatie

In 2022 is een eerste voorstel met aanbevelingen voor een wendbare (flexibele) crisisorganisatie opgeleverd met als basis de huidige hoofdstructuur van de crisisorganisatie. Dit is in 2023 verder ontwikkeld en uitgevoerd. De nadere uitwerking zal zijn weerslag vinden in het Regionaal Crisisplan 2024-2027 en het MOTO-plan (Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen) 2024-2027. De komende periode gaan we:

- Het concept wendbare (flexibele) crisisorganisatie verder doorontwikkelen op basis van opgedane ervaringen.
- Oefenen van de wendbare (flexibele) crisisorganisatie met onverwachte en ongekende scenario's.
- Doorontwikkelen van de wendbare (flexibele) crisisorganisatie door te leren van landelijk ontwikkelde concepten en 'best practices' van andere veiligheidsregio's, met name van de samenwerking in Oost5.

Kennisopbouw en trainen op nieuwe risico's door de brandweer

De basis van de kwaliteit van ons brandweeroptreden is paraatheid en slagkracht. De energietransitie en klimaatverandering hebben grote impact op onze paraatheid en vragen om vernieuwing van incidentbestrijding door verbreding van expertise (vakmanschap) en innovatie van materieel en operationele informatie. Ontwikkelingen zoals buurtbatterijen, waterstoftankstations en duurzame woningen vereisen een ontwikkeling in aanpak en vakmanschap. Onze vakbekwaamheidsprogramma's zijn steeds meer maatwerk, gebaseerd op regionale en lokale risico's. De komende periode gaan we ons specifiek, samen met andere veiligheidsregio's, richten op het ontwikkelen van de bestrijding van incidenten in de scheepvaart.

Nieuw dekkingsplan en gebiedsgerichte opkomsttijden

De brandweerzorg wordt steeds complexer. Zo verdicht de gebouwde omgeving. Verkeersmaatregelen in de bebouwde kom hebben effect op de bereikbaarheid van de stad voor de hulpverleningsdiensten. Om in de toekomst brandweerzorg te blijven bieden van gelijkwaardige kwaliteit, onderzoeken we voortdurend nieuwe brandweerconcepten en zetten deze in. Bijvoorbeeld flexibele voertuigconcepten en het dynamisch alarmeren, waarbij we sturen op de snelst mogelijke brandweereenheid ter plaatse.

Eind 2023 is het dekkingsplan vastgesteld waarvan de invoering van 'gebiedsgerichte opkomsttijden' een onderdeel is. Het dekkingsplan is gebaseerd op een compleet risicoprofiel, waarbij alle vier de kerntaken van brandweerzorg opgenomen worden: brand en hulpverlening, uitgebreid met incidentbestrijding gevaarlijke stoffen en waterongevallen.

Landelijk is een nieuwe uniforme systematiek ontwikkeld voor opkomsttijden van de brandweer: de gebiedsgerichte opkomsttijden. Daarmee worden de huidige objectgerichte normen losgelaten: opkomsttijden die gekoppeld zijn aan categorieën gebouwen en hun risiconiveau. De opkomsttijden worden in de nieuwe systematiek niet als losstaand beschouwd, maar in samenhang met noodzakelijke slagkracht en flankerend beleid op het gebied van risicobeheersing en preparatie. Voor de VRGZ is dat niet geheel nieuw, omdat dat ook al toegepast is in het huidige Brandweerzorgplan onder de noemer van compenserende maatregelen.

Weerbare bedrijfsvoering

Als we een wendbare en weerbare organisatie willen zijn, dan moet onze bedrijfsvoering daarbij aansluiten. Dat doen we via de volgende sporen:

- *Doorontwikkeling inkoopproces*
  Onze kennis van inkoop is flink toegenomen. Op veel punten halen we volwassenheidsniveau 3. De landelijke ambitie van de veiligheidsregio's is om te groeien naar volwassenheidsniveau 4. Dit niveau kunnen we halen als we structureel en gestructureerd bovenregionaal samenwerken. We zijn daarvoor initiatiefnemer en opdrachtgever van het landelijke project 'Versterken Inkoopsamenwerking Veiligheidsregio's'.
- *Versterking personeelsbeleid*
  Het succes van onze organisatie hangt in belangrijke mate af van de kwaliteit en beschikbaarheid van ons personeel. Krapte op de arbeidsmarkt en onze ambities maken dat we alleen wendbaar en weerbaar zijn als we goed zicht blijven houden op (de ontwikkeling van) ons personeelsbestand en investeren in aantrekkelijk werkgeverschap. Dit doen we door de ontwikkeling van samenhangende personeelsinstrumenten zoals strategische personeelsplanning, grip op in-, door- en uitstroom en goede arbeidsmarktpositionering.
- *Uitvoeren duurzaam meerjarig onderhoudsplan*
  Het komende meerjarig onderhoudsplan is een duurzaam meerjarig onderhoudsplan. Daarin brengen we CO2-reductie naar 2030 en nul op de meter in 2050. Ook maken we inverdieneffecten van BENG (bijna energieneutraal) en ENG (energieneutraal) bouwen zo veel mogelijk inzichtelijk. We voorkomen desinvestering en

durven te experimenteren. Dit geldt niet alleen voor bouw, maar bijvoorbeeld ook voor het rijdend materieel, groot of klein.

- *Structurele kosten structureel dekken*
  We willen structurele kosten structureel dekken. Dit vertaalt zich bijvoorbeeld in een andere opzet van onze kapitaallasten. We zien als gevolg van ontwikkelingen ten aanzien van duurzaamheid, de stijgende rente, indexaties op bouwmateriaal en personeel en algemene inflatie een financiële uitdaging ontstaan. Dit maakt herbezinning op de kern van ons werk en onze taak noodzakelijk. De sector bedrijfsvoering zal hierin mee moeten groeien en de unieke informatiepositie over de sectoren heen beter laten benutten.

Speerpunt 3. Informatiemanagement

Hoe eerder je weet wat je te wachten staat, hoe gerichter de voorbereiding kan zijn. Hoe meer informatie je hebt, hoe beter je beslissingen neemt. We noemen dit informatiemanagement.

Onze organisatie groeit en ontwikkelt naar een steeds meer informatiegedreven organisatie. Niet alleen door het Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK), maar ook door de business intelligence (het verzamelen en analyseren van informatie om zo beslissingsondersteunende informatie te verkrijgen). We verzamelen en analyseren informatie en brengen kwetsbaarheden en dreigingen in kaart. We passen het direct toe bij operationele voorbereidingen op evenementen, rampen en crises maar ook bij de beslissingen op het gebied van bedrijfsvoering. Tijdens evenementen, maar ook tijdens een ramp wordt deze informatie gebruikt en is constant op alle niveaus van de (crisis)organisatie sprake van een actueel gedeeld veiligheidsbeeld. Na afloop van de ramp of crisis helpt de verzamelde informatie ons om snel met (en van) elkaar te kunnen leren. Deze versterkte informatiepositie ondersteunt ook het hiervoor beschreven doel van risicogericht werken.

De brandweer is aan de slag met informatiegestuurd werken, in organisatie en operatie. We investeren in de gehele dataketen waarmee we snel relevante en betrouwbare data ter beschikking hebben (en houden). Dit versterkt onze informatiepositie. Daardoor kunnen we op het juiste moment, op de juiste plek, snel informatiegestuurd handelen. Als organisatie kunnen we onderbouwde en weloverwogen keuzes maken en adviezen geven, van strategisch-bestuurlijk niveau tot aan de medewerker in het veld.

Zowel binnen bestaande taken als voor de nieuwe ontwikkelingen binnen zorgcoördinatie is een goede informatievoorziening essentieel. Samen met de partners binnen de zorgketen wordt inzichtelijk gemaakt welke zorgvoorzieningen worden aangeboden, hoeveel plekken beschikbaar zijn, waar ambulances zich bevinden en waar acute hulp nodig is. Een deel hiervan is al beschikbaar, maar een groot deel nog niet en zal verder ingericht en doorontwikkeld worden.

Doorontwikkeling Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK)

Sinds juli 2022 is er binnen de Veiligheidsregio een Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) operationeel. Het VIK brengt informatie over veiligheid bij elkaar en draagt bij aan:

1. het proactief inspelen en voorbereiden op dreigende incidenten of crises (voorspellende vermogen in de 'koude' situatie);
2. een snellere beeldvorming en besluitvorming bij een incident of crisis ('warme' situatie);
3. advisering over strategische keuzes op basis van ontwikkelingen die in de (nabije) toekomst worden verwacht.

De extra rijksbijdrage (BDUR), die vanaf 2023 wordt uitgekeerd aan de veiligheidsregio's, is ook bestemd om het informatiemanagement te versterken en aansluiting op de landelijke voorziening KCR2 mogelijk te maken. Hiervoor investeren we samen met de veiligheidsregio's in Oost5 in een gezamenlijke, toekomstbestendige digitale infrastructuur. Van een stabiel en veilig netwerk tot een robuuste gegevensuitwisseling van data tussen de eigen applicaties en de elders ondergebrachte applicaties.

De komende beleidsperiode moet het VIK Gelderland-Zuid het volgende kunnen opleveren:

- We realiseren een actueel veiligheidsbeeld dat bestaat uit de risico's in de regio.
- We delen dit met netwerkpartners op basis van hun rol, taak en verantwoordelijkheden.
- In het veiligheidsbeeld wordt de impact van gebeurtenissen in de samenleving opgenomen, en wel op de onderwerpen gezondheidszorg, maatschappij, economie, openbare orde en openbaar bestuur.
- Dit beeld wordt verrijkt met specifieke informatie uit de domeinen van de betrokken partners.
- Op basis van dagelijkse informatie ontwikkelen we een dynamisch (regiogrens-overschrijdend) integraal risicoprofiel als onderdeel van dit veiligheidsbeeld.
- We monitoren en analyseren dreigingen en gevaren in de samenleving die het dagelijks leven verstoren.
- Op basis van dit continue veiligheidsbeeld leveren we begrijpelijke en eenduidige informatie aan de samenleving over gevaren, risico's en handelingsperspectieven - vooraf en tijdens crises.

Voorbeeld van informatie in het veiligheidsbeeld

Hiermee vervult de veiligheidsregio haar rol als informatiegestuurde netwerkregisseur met als doel het verbeteren van de informatiepositie ten aanzien van crisisbeheersing.

Interregionale en landelijke samenwerking

De ontwikkeling van het VIK gebeurt in nauwe samenwerking met Oost5 en in aansluiting op de ontwikkelingen rond KCR2. De VRGZ sluit actief aan bij het landelijke ontwikkelen rondom het VIK, met als doel te leren van de successen, 'lessons learned' en aanpak van andere regio's.

KCR2 is een landelijk op te richten platform met als doel meer regie en coördinatie te realiseren, met name op het gebied van informatievoorziening en informatie-uitwisseling bij crises en rampen. Dit gebeurt zowel in de koude, lauwe als warme fase. Het gaat om een samenwerking van regio's en het Rijk. De achtergrond hiervan is dat rampen en crises zich steeds minder vaak beperken tot de regiogrenzen die van oudsher door dijken en rivieren zijn gevormd, maar juist meer dan ooit regio-overstijgend zijn en langer duren dan flitscrises. Het platform verbindt het Rijk en de VIK's via naar verwachting zes interregionale veiligheids-informatiecentra met elkaar.

Informatie samenwerking witte kolom

Voor het versterken van de informatiepositie van de GHOR is het belangrijk om een eigen knooppunt te realiseren dat bij (dreigende) crisissituaties kan worden gebruikt door de crisisorganisatie voor de geneeskundige hulpverlening (witte kolom). Dit tussen aan de ene kant de multidisciplinaire informatiestromen, zoals het VIK, en aan de andere kant de monodisciplinaire informatie binnen de zorgketen. Door de omvang waarop de zorg opereert, wordt dit met de GHOR ook in Oost5-verband ontwikkeld.

Digitale infrastructuur versterken

Ontwikkelingen als het VIK en de aansluiting op KCR2 hebben grote impact op de informatiehuishouding en digitale infrastructuur. Deze zullen de komende periode daarom verder worden versterkt. Het onderdeel worden van de vitale infrastructuur betekent dat wij onze informatiebeveiliging verder versterken. Onze informatie moet goed ontsloten worden. Nieuwe wetgeving zoals Wet open overheid (Woo) en Digitoegankelijkheid worden opgepakt.

De consequenties van de Wet open overheid implementeren in de organisatie

De Wet open overheid (Woo) heeft als doel overheden en semioverheden trans-

paranter te maken. De Woo biedt daarom eenieder de mogelijkheid om een verzoek om informatie uit documenten in te dienen. De wet heeft gevolgen voor de bedrijfsvoering en deze zal daarop worden aangepast.

Digitoegankelijk maken website

Iedereen moet informatie en diensten van de overheid kunnen bereiken en gebruiken. Dat geldt ook voor digitale informatie en diensten. Daarom moeten de websites en apps van overheidsorganisaties verplicht toegankelijk zijn. Onze website zal de komende periode digitoegankelijk worden gemaakt. Toegankelijk betekent hier bruikbaar voor iedereen: jong, oud, met of zonder beperking.

Vitaliteitsbeoordeling processen veiligheidsregio's

Bepaalde processen zijn zo essentieel voor de Nederlandse samenleving dat uitval of verstoring tot ernstige maatschappelijke ontwrichting leidt en een bedreiging vormt voor de nationale veiligheid. Deze processen vormen de Nederlandse vitale infrastructuur. Processen zoals inzet politie, inzet defensie en communicatie met en tussen hulpdiensten (112 en C2000) maken deel uit van die infrastructuur. De veiligheidsregio's maken nog geen onderdeel uit van de Nederlandse vitale infrastructuur. In haar brief ten behoeve van het Veiligheidsberaad van 10 oktober 2022 gaf de Minister van Justitie en Veiligheid aan het voornemen te hebben om de veiligheidsregio's als vitale aanbieder te betitelen. Naar verwachting wordt onze veiligheidsregio in 2024 vitaal verklaard. Dat betekent dat we voor die delen die vitaal verklaard worden door moeten groeien van BIO (informatiebeveiliging) niveau 3 naar BIO-niveau 4 of zelfs 5. Dat brengt investeringen in materiële en personele zin met zich mee.

Risicogericht en informatiegestuurd werken

Bovenstaande speerpunten geven aan waar we aan willen werken de komende jaren. Hieronder beschrijven we vanuit welke optiek we dat willen doen: risicogericht in plaats van regelgestuurd.

Als overheid werken we steeds meer in netwerken; we willen risicogericht en informatiegestuurd werken vanuit een multidisciplinaire benadering van veiligheidsvraagstukken. Daarbij hechten we belang aan duidelijkheid in rollen en verantwoordelijkheden. Telkens is de vraag belangrijk: waar is de overheid als een geheel voor verantwoordelijk? En welke taken liggen bij de verschillende netwerkpartners? Daarin wordt soms spanning ervaring in de bestuurlijke uitgangspunten over hoe de gemeente de omgang met bepaalde risico's voor zich ziet en de uitvoering hiervan door uitvoeringsorganisaties met een regionaal karakter. Dit vraagt om goede samenwerking tussen regio en gemeente, ten aanzien van het gemeentelijk beleid van alle bij de uitvoering betrokken gemeenten.

De basis van het risicogericht werken wordt door Helsloot en Kijne (2021) uitgelegd als werkwijze waarbij niet alleen gekeken wordt naar prestatie-eisen van maatregelen om een effect te beheersen, maar ook naar kansbeheersing. Centraal bij een risicogestuurde benadering staat dat gekeken wordt naar welke brandscenario's realistisch gezien voorstelbaar zijn, en wat een brand in zo'n situatie betekent voor de vluchtveiligheid en de kans op brandoverslag (Helsloot en Kijne, 2021). Er wordt dus vanuit 'proportionaliteit en redelijkheid' naar brandveiligheid gekeken, waarbij ook risico-afwegingen zijn gemaakt. De Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio's (RCDV) concludeert dat zo'n benadering vraagt om een heldere verantwoordelijkheidsverdeling in de keten met impact op het werk van de brandweer en andere onderdelen van de Veiligheidsregio, zoals GHOR en gemeenten. Het betekent volgens de RCDV dat de rol van de brandweer op het gebied van risicobeheersing verandert van 'toetser aan wettelijke regels' naar 'brandveiligheidsadviseur'. Dat betekent klantgericht denken, als adviseur optreden en met de klant in gesprek gaan over het adequaat omgaan met risico's. Daarbij zal de brandweer zich primair richten op de risico's die ertoe doen – veelal complex van aard –

omdat op deze risico's de brandweer door de integrale deskundigheid van meerwaarde kan zijn.

Het doel van de VRGZ is in lijn met deze visie. We willen dat adviesaanvragen integraal, consequent, transparant en adequaat getoetst worden en keuzes en prioriteiten gemotiveerd worden voorgelegd aan het bevoegd gezag. Met risicogerichtheid wordt ingezet op die maatregelen die het meest bijdragen aan risicoreductie en op een integrale aanpak van vraagstukken. Hierin hebben we een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Ook de ondernemers en inwoners hebben een eigen verantwoordelijkheid als het gaat om de zorg voor een veilige fysieke leefomgeving. Risicogericht werken laten we terugkomen in advisering (ook met het oog op de Omgevingswet), toezicht en handhaving, voorbereiding van zorginstellingen op regionale risico's, een dynamisch Regionaal Risicoprofiel, evenementenbeleid, omgevingsbeeld en het signaleren van trends. De beleidsdoelstelling 'risicogericht werken' van het vorig beleidsplan zetten we hiermee voort. We bevinden ons momenteel in een transitie. Dit vraagt om een gesprek over en vaststelling van duidelijke bestuurlijke kaders met aandacht voor de risicogerichte advisering en landelijke wetgeving op brandveiligheid. Zolang de wet niet wordt aangepast is een goede leidraad met realistische kaders voor brandveiligheid nodig om het gezamenlijk handelen te ondersteunen.

Uitvoeringsprogramma Beleidsplan 2024-2027

4

Beleidsdoelstellingen*					
Een sterk netwerk	**Wie***	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Monitoren of operationele uitwerking Meldkamer Oost Nederland voldoet aan de gestelde doelen	C, B, A	●	●	●	●
Uitbreiden en versterken netwerk met resultaten netwerkanalyse	C	●	●		
Ontwikkelen uitvoeringsbeleid risicogericht en informatiegestuurd werken	B, C, A, G, BV	●	●	●	●
Het versterken van de bovenregionale samenwerking	C, B, A	●	●	●	●
Aansluiten bij de ontwikkeling verantwoordelijkheidsverdeling GHOR/ROAZ en de (boven)regionale uitwerking hiervan	G	●	●		
Doorontwikkeling zorgrisicoprofiel	G	●	●		
Invoering zorgcoördinatie	A	●	●		
Het versterken van de regionale samenwerking tussen gemeenten en veiligheidsregio	C	●	●		

Opstellen advies aan gemeenten: aansluiten bij beleidsdoelstelling in plan en meerjarenprogramma: het inrichten en borgen van nazorg eigen personeel	C	●			
Een betere voorbereiding van de overdracht van werkzaamheden van de crisisorganisatie naar de vaste organisatie van gemeente(n) en betrokken partijen na afloop van de ramp of crisis	C		●		
Aanpassing uitvoering adviesfunctie brandweer bij start omgevingswet	B	●			
Aansluiten op nadere regionale uitwerking integraal zorgakkoord	A	●	●	●	●
Aansluiten op landelijke actieplan toekomstbestendige brandweerzorg	B	●	●	●	●
Aansluiten op landelijke en provinciale initiatieven op het gebied van gebiedsgerichte aanpak van natuurbrand beheersing	B	●	●	●	●
Verkennen snijvlak tussen crisisbeheersing en handhaven openbare orde als het gaat om informatiemanagement en het nemen van beheersmaatregelen	C	●			
Een wendbare organisatie	**Wie***	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Het concept wendbare (flexibele) crisisorganisatie door-ontwikkelen op basis van opgedane ervaringen	C	●			
Oefenen van de wendbare (flexibele) crisisorganisatie met onverwachte en ongekende scenario's	C, B, A, G	●	●	●	●
Door-ontwikkelen van de wendbare (flexibele) crisisorganisatie door te leren van landelijk ontwikkelde concepten en "best practices" van andere veiligheidsregio's, met name van de samenwerking in Oost-5	C, B, A, G	●	●	●	●
Kennisopbouw en trainen van nieuwe risico's door brandweer	B	●	●	●	●

Implementatie nieuw dekkingsplan en gebiedsgerichte opkomsttijden	B	●			
Versterking personeelsbeleid	BV	●	●	●	
Uitvoeren duurzaam meerjarig onderhoudsplan	BV	●	●	●	●
Structurele kosten structureel dekken	BV	●	●	●	●
Doorontwikkeling inkoopproces naar volwassenheidsniveau 4	BV	●	●	●	
Informatiemanagement	**Wie***	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Actualiseren Regionaal Risicoprofiel op basis van nieuw landelijk wegingskader (handreiking Regionaal Risicoprofiel)	C		●		
Doorontwikkeling VIK	C, BV	●	●	●	●
Samenwerken in Oost-5-verband	C, B, BV, G	●	●	●	●
Aansluiten bij landelijke VIK-ontwikkelingen	C, BV	●	●	●	●
Aansluiten bij ontwikkeling Knooppunt Coördinatie Rijk-Regio's (KCR2)	C, BV	●	●	●	●
Ontwikkeling informatieknooppunt witte kolom	G	●	●	●	●
Digitale infrastructuur versterken	BV	●	●	●	
De consequenties van de Wet open overheid implementeren in de organisatie	BV	●	●		
Digitoegankelijk maken website	BV, C	●			
Uitbreiden BIO (informatiebeveiliging) niveau 3 naar 4 of zelfs 5	BV	●	●	●	●

* De bullets per jaar geven aan wanneer een onderwerp actief wordt opgepakt. Vaak blijft het onderwerp aandacht houden in de jaren erna maar wordt dat dan niet door een bullet aangegeven.
* .A=ambulancezorg, B=brandweerzorg, C=crisisbeheersing, BV=bedrijfsvoering, G=GHOR

Bijlage 1: Lijst met afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
AZGZ	Ambulancezorg Gelderland-Zuid
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
Bkl	Besluit kwaliteit leefomgeving
BDUR	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding
BENG	Bijna Energie Neutrale Gebouwen
Brzo	Besluit risico's zware ongevallen
Bvr	Besluit veiligheidsregio
DPG	Directeur Publieke Gezondheid
ENG	Energie neutrale gebouwen
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
KCR2	Knooppunt Coördinatie Regio's-Rijk
MKA	Meldkamer Ambulancezorg
MOTO	Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen
NIPV	Nederlands Instituut Publieke Veiligheid
Oost-5	De vijf oostelijke veiligheidsregio's (Twente, IJsselland, Noord- en Oost-Gelderland, Gelderland-Midden en Gelderland-Zuid)
RbRA	Rijksbrede Risicoanalyse
RBP	Regionaal Beleidsplan
RCP	Regionaal Crisisplan
ROAZ	Regionaal Overleg Acute Zorg
RRP	Regionaal Risicoprofiel
VIK	Veiligheidsinformatieknooppunt
VRGZ	Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
Wkb	Wet kwaliteitsborging voor het bouwen
Woo	Wet open overheid
Wvr	Wet veiligheidsregio's

Bijlage 2: Wettelijke bepalingen in het beleidsplan

Wettelijke bepalingen in het beleidsplan	
Wettelijke bepaling (artikel 14 Wvr)	
Beoogde operationele prestaties bij rampenbestrijding en crisisbeheersing	Beschreven in het Regionaal Risicoprofiel 2024 (hoofdstuk 5 (capaciteitsinventarisatie) en het Regionaal Crisisplan 2024-2027.
Landelijke doelstellingen	De agenda risico- en crisisbeheersing 2018-2021 vanuit het ministerie J&V betreft: • Versterking van het systeem voor risico- en crisisbeheersing door realisatie van de Nationale Veiligheidsstrategie, evaluatie Wet veiligheidsregio's en verstevigen van de internationale c.q. grensoverschrijdende samenwerking. • Verbeteren van de inhoudelijke werking van het systeem, d.m.v. o.a. zorgdragen voor voldoende gekwalificeerde en inzetbare medewerkers (incl. versterken acute zorgketen) en intensiveren civiel-militaire samenwerking. • Het vergroten van de weerbaarheid en veerkracht van de maatschappij als geheel o.a. door toekomstbestendige risico- en crisiscommunicatie en nadere voorbereiding op de betekenis van digitale ontwrichting. Daarnaast zijn er de vijf thema's uit de Strategische Agenda van het Veiligheidsberaad:

	• Opvolging evaluatie Wet veiligheidsregio's • Kansen en bedreigingen van de informatie- en datagestuurde maatschappij • Reflectie Veiligheidsberaad op de coronacrisis • Vrijwilligheid in multidisciplinair perspectief • Toekomstbestendig brandweerstelsel De "Contourennota versterking crisisbeheersing en brandweerzorg" en het advies "Uniform kwaliteitsniveau bevolkingszorg".
Informatieparagraaf	We beheren en verbeteren onze processen met betrekking tot het net centrisch werken* (en het Landelijk Crisis Management Systeem (LCMS). We volgen daarbij de landelijke ontwikkelingen met betrekking tot de samenhangende informatievoorziening. Deze ontwikkelingen hebben in meer of in mindere mate effect op de wijze waarop we net centrisch samenwerken. Denk aan het "Knooppunt Coördinatie regio's-Rijk", een verkenning naar de landelijk beschikbare operationele coördinatie en informatie bij (dreigende) crisis, maar ook aan de verschuiving van flits en acuut naar sluimerende en langdurige crises. We werken aan een doorontwikkeling van het huidige VIK (Veiligheidsinformatieknooppunt).
Oefenbeleidsplan	Beschreven in Multidisciplinair Beleidsplan Opleiden, Trainen en Oefenen 2024-2027.
Niet wettelijke adviesfunctie	Beschreven in bijlage 3.
Opkomsttijden en aanwezigheid brandweerposten	Beschreven in "Dekkingsplan brandweer 2024-2027" vastgesteld in het AB van 19 december 2023.

* Net centrisch werken is een manier van werken, waarbij alle betrokken teams en organisaties zo snel mogelijk informatie met elkaar delen. Om het voor iedereen overzichtelijk te houden, wordt de informatie continu samengevat: dit noemen we het situatiebeeld. Door net centrisch te werken gaat iedereen voortdurend uit van hetzelfde situatiebeeld.

Bijlage 3: Beschrijving niet-wettelijke adviesfunctie

De veiligheidsregio's hebben op grond van artikel 10, lid b van de Wet veiligheidsregio's tot taak om onder meer gemeenten te adviseren over de risico's van branden, rampen en crises als dat in de wet- en regelgeving bepaald is (wettelijke adviestaken), of in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald (niet-wettelijke adviestaken).

Op grond van artikel 14, tweede lid, onder e van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) dient in het Regionaal Beleidsplan een beschrijving van deze niet-wettelijke adviesfuncties te worden opgenomen. De noodzaak om dit te doen wordt groter, omdat met de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 een aantal wettelijke adviestaken van de veiligheidsregio komt te vervallen. Ook worden enkele nieuwe taken toegevoegd; zo wordt artikel 14, tweede lid, onder e Wvr uitgebreid met de adviesfunctie met betrekking tot de omgevingsplannen. Deze bevoegdheid treedt echter pas in werking bij het van kracht worden van de Omgevingswet.

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid heeft de volgende niet-wettelijke adviestaken. De wijze waarop de VRGZ dit doet is gebaseerd op een informatiegestuurde en risicogerichte wijze, zoals beschreven in dit beleidsplan.

Het gevraagd en ongevraagd adviseren van gemeenten, provincie, waterschap en rijksoverheid of door het bevoegd gezag gemandateerde organisaties over het voorkomen, beperken en bestrijden van branden, rampen en crises omvat in ieder geval (rekening houdend met de Omgevingswet) de volgende niet-wettelijke taken:

- Adviseren van gemeenten, provincie en Rijk in het kader van omgevingsveiligheid bij het ontwikkelen, opstellen en herzien van Omgevingsvisies, Omgevingsverordeningen, eventuele Omgevingsprogramma's en daarvan afgeleide projectbesluiten;
- Adviseren, toezicht en handhaving van gemeenten en provincie op (brand)veiligheidsaspecten van de omgevingsvergunning t.a.v. activiteiten i.r.t. bouwen, brandveilig gebruik en milieu.
- Adviseren over het geven van effectieve voorlichting ten behoeve van het bieden van een concreet handelingsperspectief om risico's te voorkomen dan wel te verkleinen.
- Adviseren van gemeenten en provincie over aanvragen om en voorschriften van een omgevingsvergunning t.a.v. de activiteit

milieu op de (brand)veiligheidsaspecten.

- Adviseren van gemeenten en provincie op het gebied van bluswater, doorrijdbaarheid en bereikbaarheid van hulpverleningsdiensten.
- Adviseren over beheersbaarheid van risico's op het gebied van industriële veiligheid.
- Het adviseren op bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid bij ongevallen met gevaarlijke stoffen ten gevolge van transport, opslag of gebruik.
- Adviseren, toezicht en handhaving over aanvragen vergunningen in het kader van het Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen.
- Adviseren en/of het afhandelen van de gebruiksmelding uit paragraaf 1.5 van het Bouwbesluit (voor het brandveilig gebruik van een bouwwerk).
- Bepalen welke inrichting een bedrijfsbrandweer moeten hebben (aanwijzing bedrijfsbrandweer op grond van artikel 31 Wvr).
- Advisering over de routes gevaarlijke stoffen.
- Adviseren over, voorschrijven van maatregelen voor, uitvoeren van toezicht en handhaven op de (brand)veiligheidsaspecten zoals opgenomen in de omgevingsvergunning milieu en het gestelde in het Besluit risico's zware ongevallen 2015. Hierbij is toezicht op Brzo inrichtingen geregeld in artikel 61 Wvr en handhaving bij Brzo inrichtingen kan via artikel 48 Wvr of op de bedrijfsbrandweer (Wvr/Bvr).
- Adviseren over het opslaan en het tot ontbranding brengen van vuurwerk (Vuurwerkbesluit)
- Toezicht houden op het zich aan de afspraken houden over de (brand)veiligheidsaspecten van de omgevingsvergunning activiteiten bouwen, brandveilig gebruik en milieu.
- Adviseren over onder andere landelijke richtlijnen, beleidsregels en handreikingen op het gebied van omgevingsveiligheid en brandveiligheid.
- Adviseren over wet -en regelgeving op het gebied van omgevingsveiligheid.
- Adviseren op- en toetsen van brandbeveiligingsinstallaties op de daarvoor geldende normen.
- Invullen van een toezicht-, handhaving- en controleregime namens het bevoegd gezag op het gebied van brandveiligheid voor bestaande bouw, verbouw en nieuwbouw.
- Adviseren van zorginstellingen over continuering van de zorg onder bijzondere omstandigheden, het monitoren daarvan en het verslag uitbrengen daarover aan het bestuur.
- Adviseren van het bevoegd gezag over aanvragen om een evenementenvergunning. Het betreft advisering, toezicht en handhaving in het kader van (brand) veiligheid, geneeskundige hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing.
- Adviseren op de overige onderdelen zoals opgenomen in het geldende samenwerkingsdocument Omgevingsdienst Rivierenland, Omgevingsdienst regio Nijmegen, Veiligheidsregio Gelderland-Zuid en GGD Gelderland-Zuid.[1]

Uitbreiding wijze en omvang adviestaken onder de Omgevingswet

Volgens artikel 5.2 (veiligheidsrisico's van branden, rampen en crises) van het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt in een omgevingsplan voor risico's van branden, rampen en crises als bedoeld in artikel 10, onder a en b, van de Wet veiligheidsregio's, rekening gehouden met het belang van:

a. het voorkomen, beperken en bestrijden daarvan;
b. de mogelijkheden voor personen om zich daarbij in veiligheid te brengen; en
c. de geneeskundige hulpverlening, bedoeld in artikel 1 van de Wet veiligheidsregio's.

In samenhang zal met de invoeringswet Omgevingswet artikel 14, tweede lid onder e de Wvr als volgt worden gewijzigd: "een beschrijving van de niet-wettelijke adviesfunctie, bedoeld in artikel 10, onder b, waaronder de adviesfunctie met betrekking tot omgevingsplannen, en van de wijze waarop gemeenten het bestuur van de veiligheidsregio in de gelegenheid stellen zijn adviesfunctie uit te oefenen met betrekking tot omgevingsplannen."

Beschrijving van de adviesfunctie met betrekking tot omgevingsplannen

Volgens artikel 5.2 (veiligheidsrisico's van branden, rampen en crisis) van het Bkl adviseert de veiligheidsregio bij de ontwikkeling van omgevingsvisies, omgevingsplannen, omgevingsprogramma's en daarvan afgeleide projectbesluiten. Door het bestuur van de veiligheidsregio vroeg in het planproces te betrekken, worden gemeenten in staat gesteld om bij de inrichting van de omgeving rekening te houden met het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, rampen en crises. Voorafgaand aan de vaststelling van een (ontwerp) omgevingsvisie en (ontwerp) omgevingsplan wordt het bestuur van de veiligheidsregio schriftelijk om advies gevraagd en zal de veiligheidsregio ook schriftelijk advies uitbrengen. Het advies wordt meegewogen bij de besluitvorming. Bij de advisering focust de veiligheidsregio zicht op de risico's die ertoe doen,

[1] Vanwege het feit dat het samenwerkingsdocument jaarlijks herzien kan worden op basis van de afspraken die we met deze partners maken, is ervoor gekozen om hiernaar te verwijzen in plaats van de volledige lijst op te nemen.

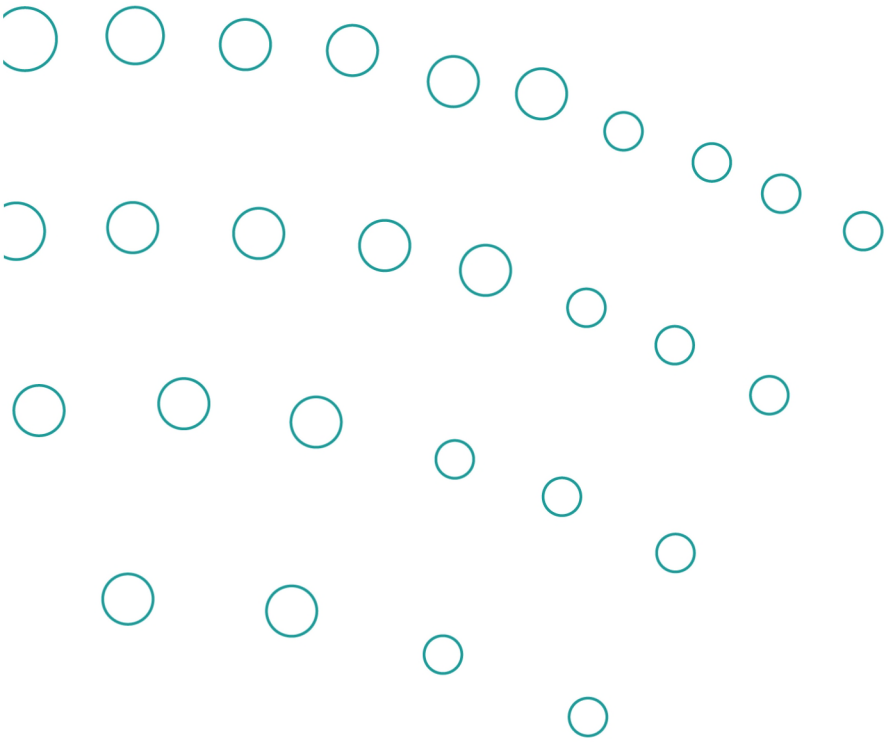
waaronder externe veiligheid, bereikbaarheid, bestrijdbaarheid, zelfredzaamheid, gevaarlijke stoffen i.r.t. kwetsbare objecten, risico-objecten, energietransitie en klimaatverandering. De advisering gebeurt van uit een duidelijke visie op een veilige en gezonde fysieke leefomgeving met als doel:

- Veilige bouwwerken en omgeving
- Een zelfredzame en samen redzame samenleving
- Beschermen van (zeer) kwetsbare groepen
- Effectieve hulpverlening
- Continuïteit van de samenleving (waaronder zorgcontinuïteit en vitale infrastructuur)

Met invoering van het Omgevingsbesluit heeft de veiligheidsregio er de wettelijke adviesfunctie met betrekking tot de milieubelastende activiteiten bij. Artikel 4.33 van het Omgevingsbesluit bepaalt dat het bestuur van de veiligheidsregio op het grondgebied waarvan een milieubelastende activiteit geheel of in hoofdzaak plaatsvindt, adviseur is voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een milieubelastende activiteit als bedoeld in bijlage III, onder 1.

De adviesrechten van het bestuur van de veiligheidsregio gaan over de vanuit het oogpunt van brandpreventie en rampenbestrijding van belang zijnde vergunningplichtige milieubelastende activiteiten. Het betreft onder andere het exploiteren van een Seveso-inrichting (bedrijven met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen op hun terrein), een grote diversiteit aan activiteiten met betrekking tot opslag van stoffen, bijvoorbeeld in tanks of verpakking, het opslaan van vuurwerk en het opslaan van kunstmest.

Veiligheidsregio
Gelderland-Zuid

2024
2027